

El bou de foc

Joan Francesc Mira

ET DONEM LA BENVINGUDA A LECTURA ACTIVA!

Aquest és el quadern de treball *Lectura activa* del llibre *El bou de foc*, de Joan Francesc Mira. Les activitats que et plantegem a continuació tenen com a objectiu ajudar-te a recordar el contingut del llibre i treballar una sèrie de qüestions que s'hi relacionen però que, a més, et resultaran útils per a altres aspectes de la teua vida acadèmica i social. També pots fer les activitats digitals autocorrectives que trobaràs en la fitxa del llibre en el web www.bromera.com, juntament amb altres recursos.

La primera part del quadern planteja un treball sistemàtic i escrit, mentre que en la segona part trobaràs activitats per a resoldre de manera individual i unes altres que hauràs de treballar en parella, en grup o amb la classe sencera; a més, hauràs de llegir en veu alta, modular la veu, improvisar parlaments, bastir arguments per a fonamentar les teues opinions, inventar històries i fer uns treballs diversos, originals, engrescadors i divertits.

Au, va, acompanya'ns!

LECTURA
activa

COMPRENSIÓ LECTORA

1. Tria la correcta en cada cas.

- L'any 1974 fou important per a Joan F. Mira perquè...
 - Va tornar a València i va fundar un museu.
 - Va publicar la seua primera novel·la, el seu primer assaig i el seu primer article de premsa.
 - Va guanyar un premi literari.
- *El bou de foc* és...
 - La primera novel·la de Joan F. Mira
 - La primera novel·la contemporània escrita en valencià.
 - La novel·la amb què Joan F. Mira va guanyar del Premi Josep Pla.

2. Tria les obres de Joan F. Mira

- Crítica de la nació pura*
- Nosaltres els valencians*
- La nació dels valencians*
- Elogi a la llengua*
- El llibre de meravelles*
- Coral romput*

3. Digues si les següents afirmacions són verdaderes (V) o falses (F).

Joan F. Mira és professor, assagista, novel·lista, antropòleg, traductor i periodista.	
Joan F. Mira va guanyar el Premi Josep Pla l'any 1994 amb <i>El bou de foc</i> .	
Després de la Guerra Civil i la postguerra, el nombre de novel·listes valencians i en valencià era elevat, tot i les circumstàncies.	
El context en què Mira comença a publicar es caracteritza per l'absència d'un circuit literari consistent, ja que no hi havia normalitat lectora ni editorial.	

4. Converteix en verdaderes les afirmacions falses de l'activitat anterior.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Tria d'aquesta llista els trets distintius de la narrativa de Joan F. Mira.

- Personatges autobiogràfics amb un destí que no poden esquivar.
- Barreja de narrador en tercera i en primera persona, amb monòlegs interiors.
- Un llenguatge difícil, ple de paraules cultes i amb un to elitista.
- Poques referències a la cultura autòctona i pròpia.
- Personatges poc identificables per a un lector o lectora valencià.

6. Assenyala en aquest text les característiques pròpies de la narrativa de Mira.

Un pensament. Quants anys? Més de vint. Vint-i-dos o vint-i-tres, deuen ser. És natural que no me'n recorde de res, ni de la carretera, ni dels pobles que ja hem passat. L'església i la plaça, encara les he tornades a veure en alguna fotografia vella, i segurament les reconeixeré. Però no puc recordar clarament res més. Ni imaginar. Com un turista. Això és: faré el paper del turista. Ja comencem, en realitat no em caldrà dissimular, a més vaig per la faena i en últim extrem algun profit en trauré. Probablement soc el primer que ve per ací dalt amb açò de les maquinetes. Té el nas suat i les ulleres li tornen a relliscar. «Molt bé, home, molt bé. De manera que ara te'n vols anar al poble?», li havia dit el senyor Corella.

.....

.....

.....

.....

.....

7. Per quin motiu viatja el protagonista a Rieres, el seu poble natal?

.....

.....

.....

8. Relaciona cada personatge amb la seua descripció.

Daniel Escrig •	• La dona de qui s'enamora.
El senyor Corella •	• L'amic que fa a Rieres.
Víctor •	• El cap de Daniel Escrig.
Marta •	• El protagonista de la novel·la.

9. Després de llegir la novel·la, com descriuries la relació de Daniel amb el sexe i les dones?

.....

.....

.....

.....

10. La masculinitat és quasi un personatge més dins de l'obra. Quins són els arquetips d'homes que hi trobes? I de dones?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. Penses que la novel·la acaba bé? Per què?

.....

.....

.....

LECTURA EN VEU ALTA

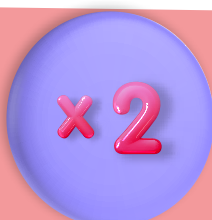
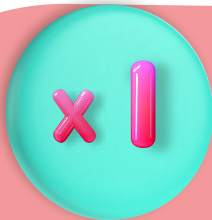
Abans de començar a llegir en veu alta...

- Subratlla les paraules menys conegudes per a tu i repeteix-les tantes vegades com ho necessites.
- Fixa't bé en la puntuació.
- Assegura't que entens tot el text.

1. Marca els signes de puntuació del text i identifica els diàlegs, el narrador i el monòleg intern. Després, torna'l a llegir en veu alta parant atenció al que has destacat.

Ben mirat ell ha ajudat sempre la mare i després a mi, sobre això no hi ha res a dir, però em molesta que... «Bé, però això a què trau cap? Al setembre farà un any que va faltar ta mare, i ara tu te'n vols anar al poble, si mai no has tornat a...». «Precisament per això. La mare em va fer prometre que tornaria allà abans d'un any», no ho havia d'haver dit, sempre dic les coses que no havia de dir. Per què he de donar-li cap explicació, a ell? «Ah, era una promesa... I quin objecte tenia, de fer-te prometre que tornaries? No li tenia massa afecte ella al poble, tal com en parlava.» El mira, amb els ulls petits sota la calba lluent. No li importa res a vosté de tot això: li he d'estar agraït, d'acord, però també s'han aprofitat de mi tant com han pogut i sempre m'han..., i jo ara... «Coses que...» No em dona la gana. «Bé, home, bé. Tu mateix, tu mateix. Però després...»

2. Recupereu el text de l'activitat 1 i, en parelles, munteu el diàleg que s'estableix entre les cometes franceses. Després, feu-ne la lectura dramatitzada.
3. Llig atentament aquest fragment en veu alta. Després, prepara't per a rebre les indicacions de la teua parella en la segona lectura, que haurà d'anar canviant la velocitat quan vulga assenyalant les icones.

«Hòstia de Déu, deixa estar les ulleres, i posa't el vestit!», bramà el pare. «Ja n'hi ha prou.» Marta va deixar les ulleres damunt de la tauleta, però es quedà asseguda al llit, amb els braços creuats sota el sostenidor negre, sacsejà el cap per tirar arrere els cabells i es va quedar mirant de fit a fit son pare. Sebastià va desviar els ulls. «I tu, fora del llit. Alça't, que hem de parlar de tot açò.» «Ja ho has sentit, fill de puta», li arribà una altra vegada l'esquitx calent de la saliva i la veu de Tomàs. «Ja ho has sentit, fora!»

LECTURA DIALOGADA

- 1. Amb l'ajuda del professor o professora, acordeu una data per a rellegir el llibre. Cada un, de manera individual, ha de subratllar aquelles oracions o fragments que li criden l'atenció, que trobe especialment difícils o que parlen de temes interessants per a ser discutits entre tota la classe.**

Ja a l'aula:

- Seieu en rogle per a començar l'activitat.
- Trieu un company o companya perquè modere la tertúlia.
- Per torns, aneu llegint els fragments que us hagen cridat l'atenció i digueu per què.
- Després de cada lectura, establiu un diàleg i doneu les vostres opinions.

- 2. Les dones de la lectura estan estereotipades. Com penseu que haurien sigut aquests personatges si la novel·la l'haguera escrita una dona?**

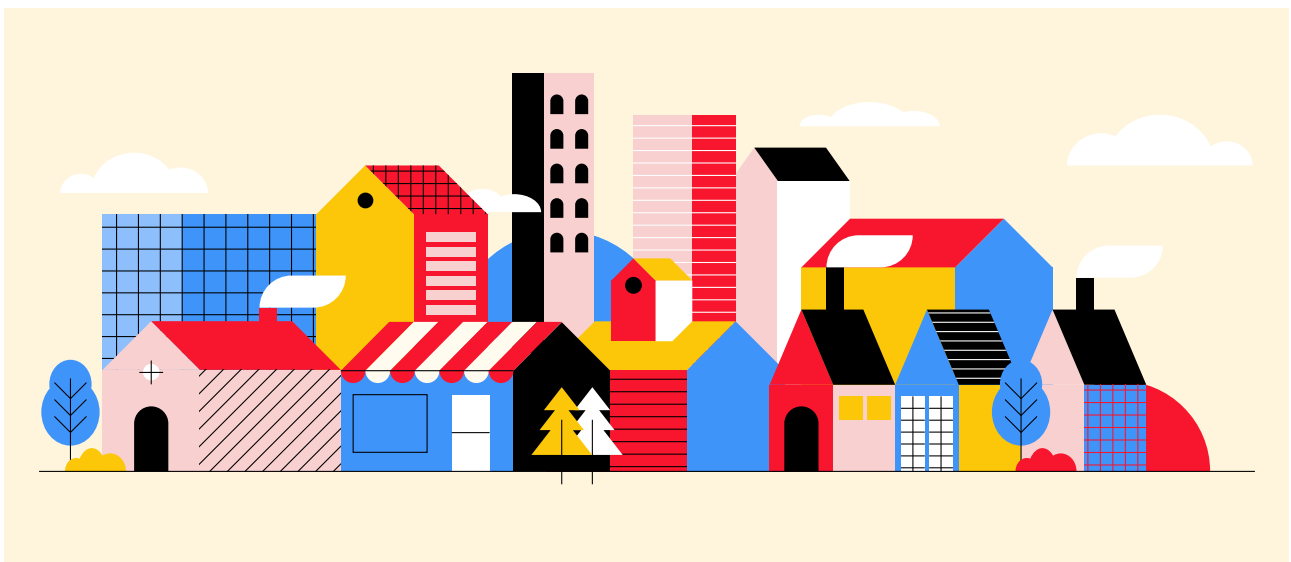
- 3. La Guerra Civil i les seues conseqüències marquen la vida de Daniel.**

- Penseu que queden resquícies de la dictadura franquista en la nostra societat?
- Què hi té a veure la memòria històrica de què tant se'n parla últimament?

- 4. Com hauríeu reaccionat vosaltres si fóreu Daniel i el senyor Corella us oferira feina?**

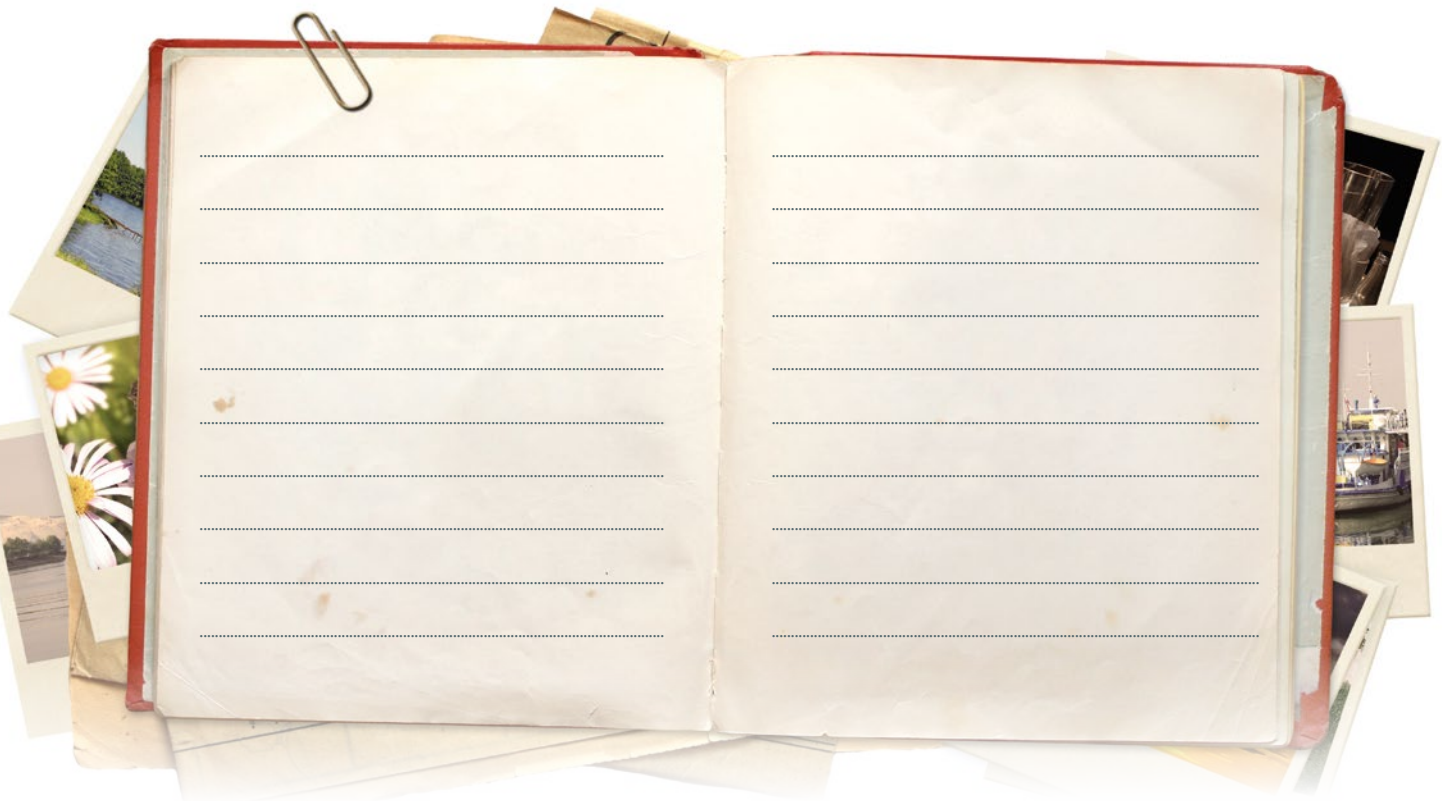
- 5. A Rieres es veuen clarament les jerarquies de poder dins del poble, que no estan necessàriament relacionades amb càrrecs polítics.**

- Aquesta realitat està encara vigent en la nostra societat? En quins casos?
- Com podríem evitar els abusos de poder?

CREACIÓ LITERÀRIA

1. Eres Marta i el teu promés i la resta d'homes influents del poble et demanen que seduisques Daniel per a fer-lo caure en la trampa. Escriu una pàgina al teu diari personal explicant com et sents després de la conversa.

2. Eres periodista i has anat a Rieres a cobrir l'acte del bou embolat. Fes una notícia explicant què li ha passat a Daniel.

3. Llig la ressenya sobre *El bou de foc* que trobaràs al número 82 de la revista «L'illa». Ara, seguint l'exemple, escriu-ne tu una en un full a banda.

Quadern didàctic

referit al llibre

El bou de foc

(ISBN: 978-84-1358-369-3)

© Ana Carmen Bellido Rubio

© Edicions Bromera, SLU

www.bromera.com

El bou de foc

L'any 1974, un jove Joan Francesc Mira va quedar finalista del premi Josep Pla, un dels més prestigiosos del moment, amb la seua primera novel·la, *El bou de foc*. Daniel Escrig, un representant comercial, torna al poble de la família per a complir l'últim desig de sa mare: reclamar l'herència de la família paterna. A partir d'aquesta premissa, l'obra s'endinsa en un món on la tradició conviu amb la modernitat incipient i el secret es desvela més enllà dels prejudicis. Amb Rieres, el nom del poble imaginari de la novel·la, i el jove Escrig, Mira va establir els fonaments de la seua narrativa: personatges carismàtics, universos literaris coherents i una mirada atenta a la realitat cultural que ens envolta.

Joan Francesc Mira

Joan F. Mira (València, 1939) és antropòleg, escriptor, professor de grec i traductor de clàssics. És autor de més de quaranta llibres de narrativa i d'assaig. Les seues obres més importants són *Els cucs de seda* (Premi Andròmina de narrativa), *Crítica de la nació pura* (Premi Joan Fuster d'assaig i Premi Crítica Serra d'Or d'assaig), *Borja Papa* (Premi Crexells i Premi de la Crítica), *Purgatori* (Premi de la Crítica) i *El professor d'història* (Premi Joan Crexells, Premi de Narrativa Maria Àngels Anglada i Premi Nacional de la Crítica).

